

BENG en NTA

Stand van zaken

Ir. Harm Valk

Nieman Groep

ZEN-Platformbijeenkomst – 20 juni 2017

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

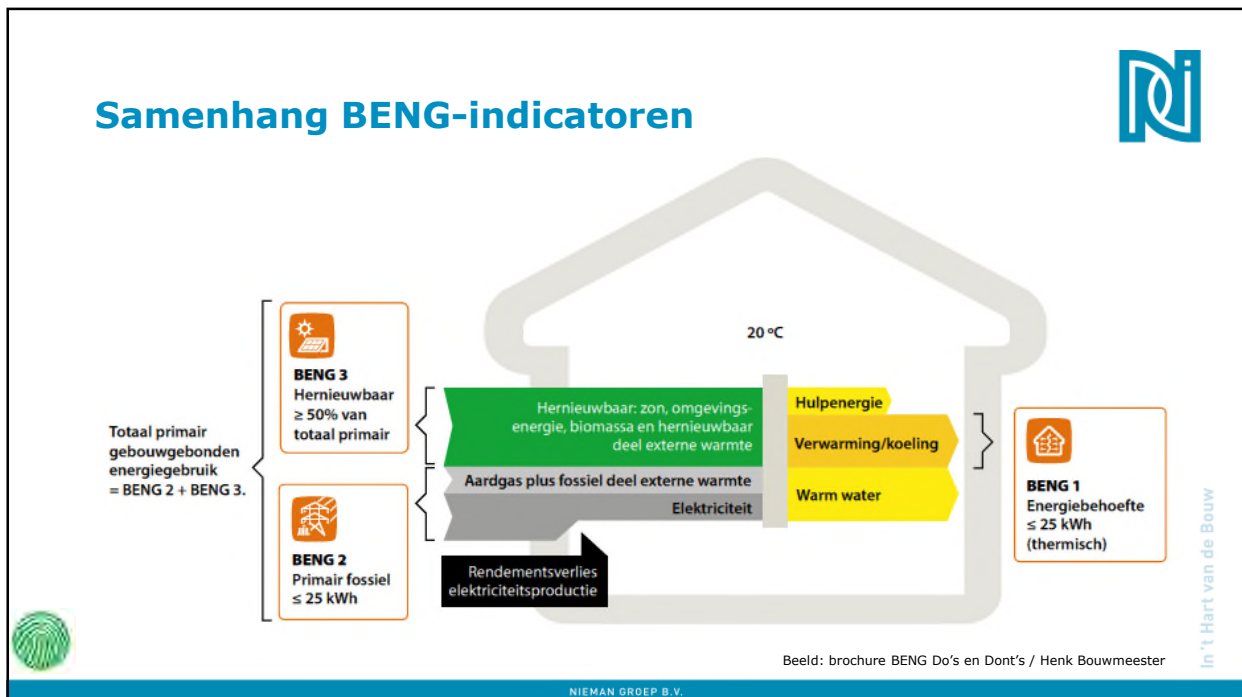
BENG, maar ook ZEN!

- Integraal benaderen
  - comfort
  - gebruik
  - energie
- Werkgroep BENG
  - Nieuwe projecten 'BENG' vanaf het initiatief
  - Verdieping en variantstudie
  - Invloed ontwerp
    - Orientatie
    - Beukmaat en diepte
    - Gevelopeningen
    - Mogelijkheden PV

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Nieuwe inzichten uit werkgroep

- BENG
  - Randvoorwaarden liggen al vast
    - Stedenbouw: oriëntatie en dakvorm
  - Onvoldoende kennis over BENG bij opdrachtgevers en gemeenten
  - Wisselende ervaringen uit de markt
    - Leerpunten uit nieuwe serie projecten (najaar 2017)
- NOM en EPV
  - Onduidelijkheid monitoring

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Gasloos?

- Aardgas: tot 2015 gezien als 'transitiebrandstof'
  - Laagste CO₂-uitstoot van fossiele bronnen
- Nu:
  - Afbouw gaswinning Groningen
  - Beperking import ⇔ leveringszekerheid
  - Energie-agenda (december 2016)
- Let op: Aardgas, er is ander gas
  - Aanbod groen gas groeit (vergisting, synthetisch)
  - Oplossing voor moeilijke gevallen bestaande bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Energie-agenda

- Energietransitie: reductie fossiele energie
  - 2050 = 0 ('dichtbij nul')
  - CO₂ als maatstaf
- Gebouwde omgeving:
  - Vraagreductie => zoals in BENG
  - Gefaseerd van *aardgas*
  - Geen gasaansluiting nieuwbouw, geen gasnet ontwikkelingslocatie
  - Stimulans warmtenetten ('lokaal maatwerk')
  - Minimaal label

NIEMAN GROEP B.V.

Alternatieven voor (aard)gas

Principe-mogelijkheden energieconcepten

Energiedrager	Opwekker		Distributie		Verwarming / koeling			Tapwater	
			Individueel	Collectief	vloer/wand	LT radiator/ convector	lucht	boiler	doorstroom
Elektriciteit	Warmtepomp	Lucht	X	X	X	X	X	X	-
		Bodem	X	X	X	X	X	X	-
	Weerstand	Infrarood	X	-	O	X	-	-	-
		Direct	X	-	O	O	O	X	O
Biomassa	Vast	Pelletketel	X	X	X	X	X	X	X
	Gas	Biogasketel							
Warmte	Duurzaam	WKO							
		Geothermie							
		Restwarmte	-	X	X	X	X	X	X
	Niet-duurzaam	Restwarmte							
		Fossiel							

X = mogelijk, O = onder voorwaarden, - = niet mogelijk of n.v.t.

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Gas en BENG: inschatting concepten*

	Grondgebonden					Middelhoog en combi-gebouwen					Hoogbouw (> 5 lagen)				
	Gas (**)	Gas-hybride	All-electric	Collectief (WKO of biomassa)	Warmtenet	Gas (**)	Gas-hybride	All-electric (Individueel)	Collectief (WKO of biomassa)	Warmtenet	Gas (**)	Gas-hybride	All-electric (Individueel)	Collectief (WKO of biomassa)	Warmtenet
Nieuw te ontwikkelen locatie			X		(X)			X	X	X				X	X
Vinex / bestaande nieuwbouwlocaties	X	X	X		(X)			X	X	(X)				X	(X)
Inbreiding / vervangende nieuwbouw	X	X	X		(X)	X		X	X	(X)				X	(X)
Renovatie / transformatie	X	X	X		(X)	(X)	X	X	X	(X)		X		X	(X)

*) op basis van voorgenomen beleid

**) voorbereid op afkoppelen (LT + ruimte)

X = mogelijk

(X) = alleen indien beschikbaar

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Randvoorwaarden en consequenties

- Op weg naar nieuwe 'standaard' in de markt
- Nieuwe randvoorwaarden en consequenties voor
  - Ontwikkelaar
  - Bouwer
  - (Beheerder)
  - Bewoner
- Zorg voor 'robuuste' oplossingen

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Randvoorwaarden en consequenties

- Beoordeel op afhankelijkheid van:
  - Salderingsregeling
    - Lage energievraag is gunstig (BENG 1)
    - Hoge COP / SPF is gunstig (BENG 2)
  - Energieprijzen / energiedrager
    - Lage energievraag is gunstig (BENG 1)
    - Hoge opwek is gunstig (BENG 3); variabele tarieven:
    - Van gas af mogelijk?
  - Klimaatverandering
    - Beperkte opwarming en koeling zijn gunstig; voorzieningen aanwezig? (zonwering, nachtventilatie)
  - Bewonersgedrag
    - Risico op hoge rekening bij beperkte afwijking standaard
  - Onderhoudsbehoefte
    - Frequentie en kosten
    - Uitvoerbaarheid

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Ruimtebeslag

- **Individueel**
  - Warmtepomp als opvolger CV-ketel:
    - Groter en zwaarder, altijd een 'vat'
  - Lucht-wp heeft 'buitenunit': geluid en aanzicht
- **Collectief**
  - 'Afleverset' lijkt op een cv-ketel
  - Vaak voorraadvat per appartement

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Van EPC naar BENG

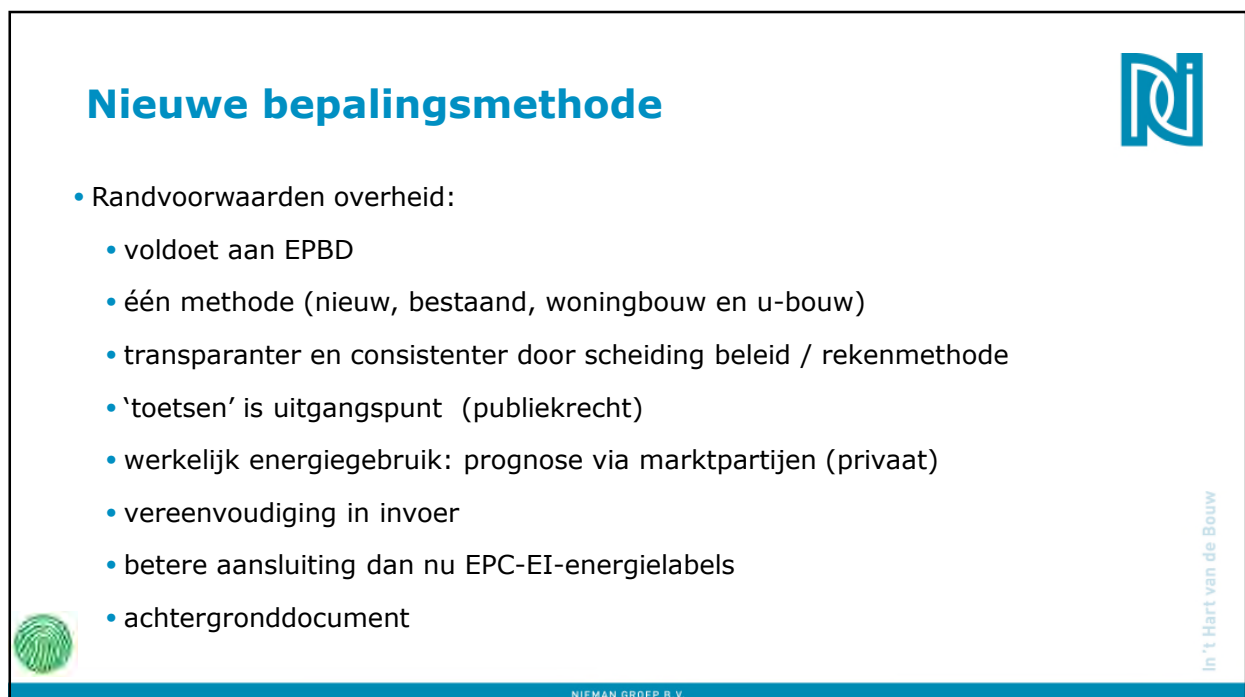
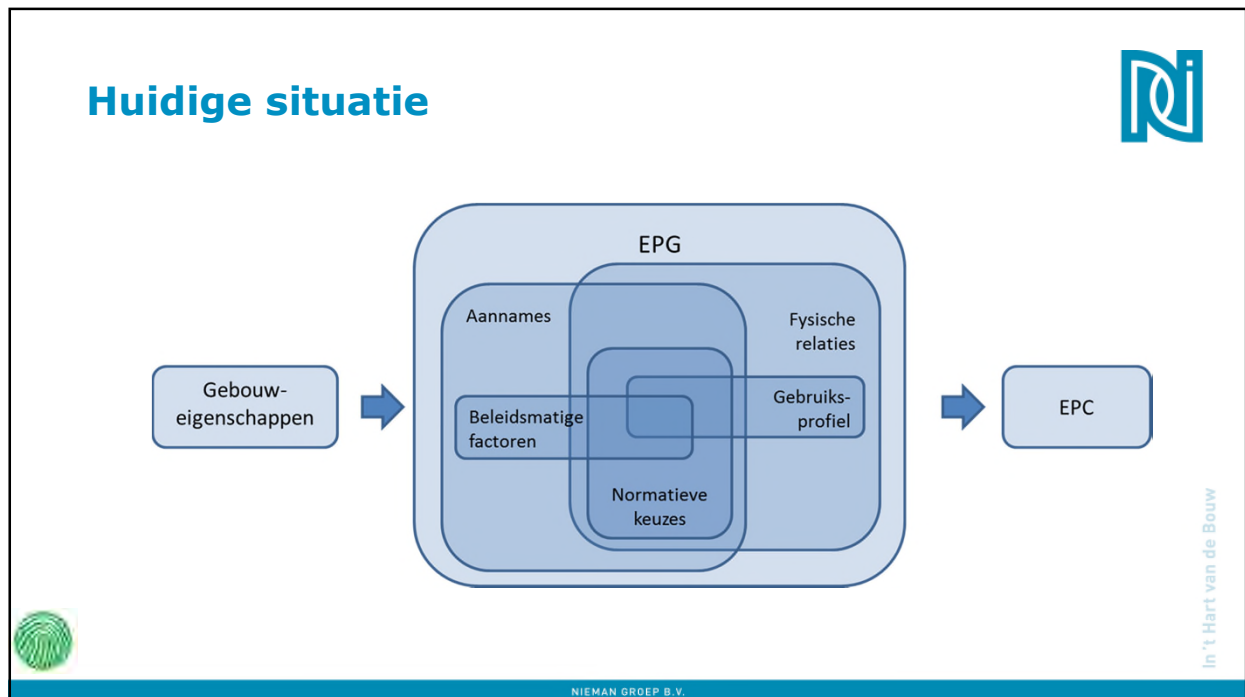
- EPC
  - 'Ongelijke monniken, gelijke kappen'
  - Compensatie tussen gebruik, rendement en opwek
- BENG
  - Eis per m²: inspanning hangt af van grootte
  - Aparte eis energiebehoefte
    - In BENG 1 geen compensatie
  - Toepassing hernieuwbare energie wordt standaard
    - Meer dan PV
  - Nieuwe rekenmethode nodig

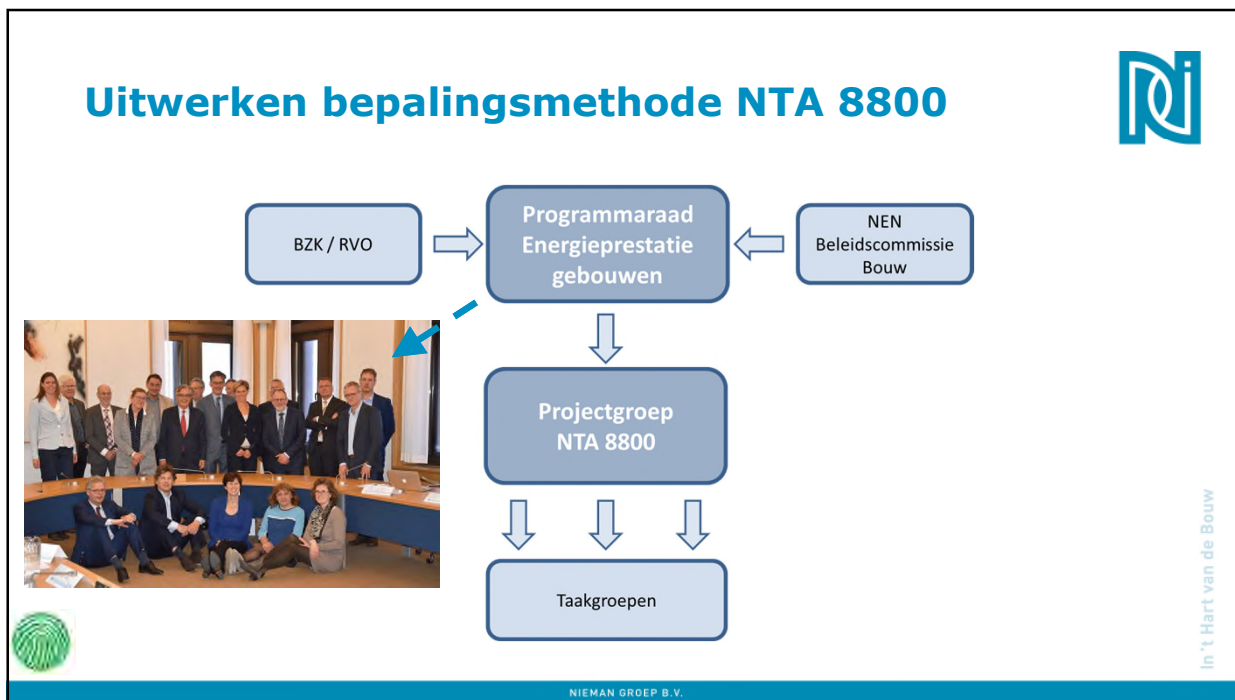
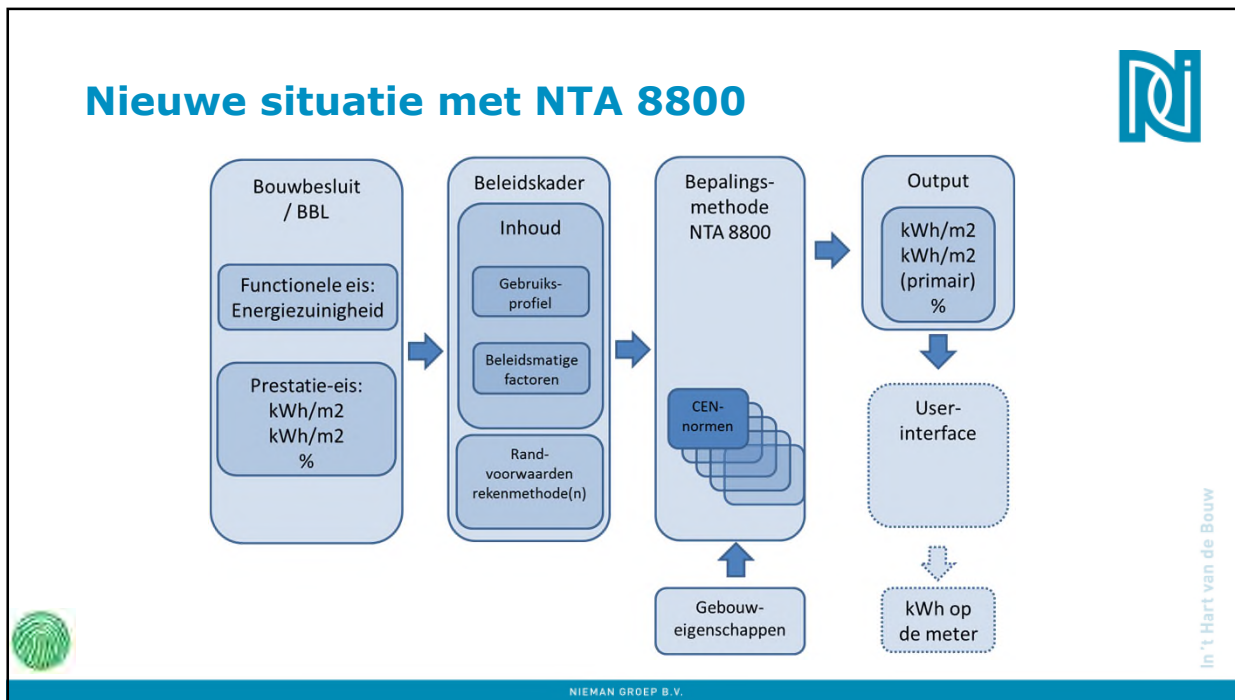

In 't Hart van de Bouw

NIEMAN GROEP B.V.

Globale planning NTA 8800 en BENG-eisen

- Voorjaar 2017 Inrichten Projectgroep en uitgangspunten
- Najaar 2017 - voorjaar 2018 Uitwerken NTA 8800
- Zomer 2018 '90 %'-versie NTA 8800
- Najaar 2018 Inijkingsstudie
- Eind 2018 Vaststellen definitieve BENG-eisen
- 2019 Software
- 2020 Implementatie

alles onder voorbehoud

NIEMAN GROEP B.V.

In 't Hart van de Bouw

RAADGEVENDE INGENIEURS
Nieman
Groep

LenteAkkoord
Zeer Energiezuinige Nieuwbouw

BENG en NTA

Stand van zaken

Dank voor uw aandacht

ZEN-Platformbijeenkomst – 20 juni 2017

NIEMAN GROEP B.V.

In 't Hart van de Bouw